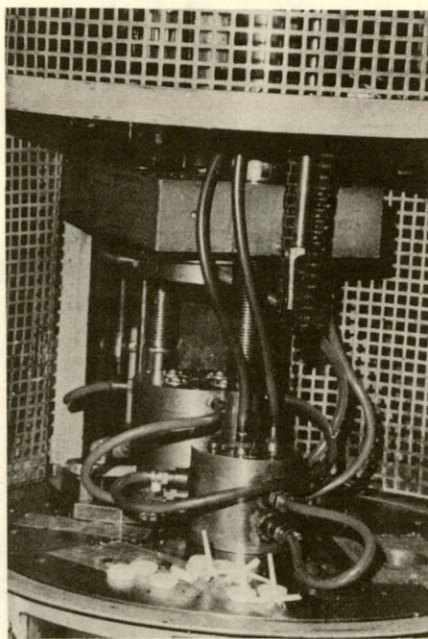

Rezultati gospodarjenja v devetih mesecih

Še vedno izguba, toda občutno manjša

Delovna organizacija Zmaj je tretje četrtletje še vedno zaključila z izgubo, ki pa je za 60 % manjša kot je bila ugotovljena v polletju. Tako izboljšanje omogoča oceno, da bomo z realizacijo zastavljenih nalog le zaključili konec leta s pozitivnim rezultatom.

Vzroki nezadovoljivega poslovnega rezultata so nam dobro znani iz vseh obširnih obravnav v kolektivu v preteklih obdobjih letošnjega leta in izvirajo predvsem iz neuravnotežene rasti nabavnih in prodajnih cen. Sprejeti predsanacijski program se izpolnjuje po predvideni dinamiki in je predvsem na področju prihrankov materiala dal pozitivne rezultate. Doseženi prihranki so posebno ugodno vplivali na poslovanje TOZD Specialne baterije, ki je v tem obdobju uspela v celoti odpraviti izgubo. Izguba

v TOZD Baterije se je zmanjšala, ni pa še v celoti odpravljena.

Prodajne cene končnih izdelkov smo uspeli povečati na predvideno raven šele 8. avgusta, tako so praktično delovale le polovico tretjega kvartala. Ker je to obdobje za prodajo baterij sezona z manjšim povpraševanjem so se občutno povečale zaloge končnih izdelkov, zaradi česar iz tega ukrepa ni bilo mogoče pridobiti večjega finančnega učinka.

Podatki kažejo, da je fizična proizvodnja potekala zadovoljivo. V TOZD Baterije se je povečala v primerjavi z lanskim letom za 10 % a v TOZD Specialne baterije za 8 %. Ker smo v tem času povečali število zaposlenih le 1,6 % ta podatek kaže visoko povečanje produktivnosti dela.

Zelo uspešno je potekala domača prodaja, ki je količinsko kljub upadanju v primerjavi s I. polletjem še vedno za 19 % večja od lanskega primerljivega obdobja. Vrednostno povečanje domače prodaje znaša 59 % in je dosegla vrednost 757 milijonov din. Tako visoko povečanje domače prodaje je bilo doseženo tudi na račun izpada planiranega izvoza, ki je pri programu širokopotrošniških baterij skoraj v celoti izostal.

Izvozni načrt je dosežen 61 %. Vrednost konvertibilnega izvoza znaša 829 tisoč dolarjev in je celo nižja od preteklega leta. Še slabše je dosežen klirinški izvoz, ki znaša le 19 tisoč dolar-

jev. Kljub našemu močnemu angažiranju za povečanje izvoza obstajajo majhne možnosti za izboljšanje stanja do konca leta. To pa lahko, zaradi povečanih zalog, ogrozi normalni potek proizvodnje v TOZD Baterije. Izvoz specialnih baterij poteka v planiranem obsegu, kažejo pa se povečane možnosti prodaje programa svetilk.

Porabljena sredstva so bila od lanskih večja za 74 % in presega plan za 10 %. Vzrok tako visokega porasta so visoke cene vhodnih materialov, ki za 17 % presega rasto celotnega prihodka in so glavni krivec nizkega dohodka.

Doseženi dohodek je tako le 24 % večji kot v enakem lanskem obdobju. Po pokritju obveznosti iz dohodka, ki so se povečale za 53 %, je dosežen čisti dohodek v višini 106 milijonov din, kar je za 5 % manj od lanskega leta. V obveznostih so se najmočneje povečali stroški za obresti, ki so dosegle že 59,5 milijona din. Doseženi čisti dohodek je tako manjši od že izplačanih osebnih

dohodkov in je v TOZD Baterije izkazana izguba v višini 13,36 milijona din. Zaradi nezadovoljivega poslovnega rezultata je bila tudi rast osebnih dohodkov v Zmaju nižja od povprečja v gospodarstvu. V 9 mesecih smo dosegli povprečni OD 21.617 din ali 36,6 % več kot v enakem lanskem obdobju.

Pomembno je poudariti, da smo v tretjem četrtletju le dosegli preokretnico pri izboljšanju poslovnega rezultata. Znižali smo izgubo, dosegli dobre rezultate pri zniževanju materialnih stroškov, uskladili prodajne cene z rastočimi stroški, in tako ustvarili pogoje za pozitivno poslovanje do konca leta. Sprožena je obsežna akcija za povečanje izvoza v naslednjem letu, ki vključuje tudi kvalitetno usposobitev naših baterij za konvertibilni trg. Obstojata pa tudi nevarnost povečanja stroškov za obresti, odkup manjkajočih deviz in ponovnega vala podražitev vhodnih materialov. Zato bo potrebno vse napore usmeriti v preprečevanje te nevarnosti ter s povečano prodajo nevtralizirati njihove negativne učinke.

R.Č.

z naslovne strani

Nekako tri leta poteka, odkar smo v Zmaju sprejeli odločitev, da se usmerimo v razvoj novega elektrokemijskega izvora električne energije. Danes pa že lahko ugotovimo, da je skupini strokovnjakov v sodelovanju med Zmajem in Kemijskem inštitutom "B.Kidrič" ter Fakulteto za naravoslovje in tehnologijo uspelo osvojiti odnosno razviti vrhunsko tehnologijo.

Na sliki: Naš sodelavec magister Friedrich Franc, dipl.ing.kemije v laboratoriju Kemijskega inštituta sproža računalniški program za merjenje kapacitete litijevih baterij.

1943 - 1984
OB DNEVU REPUBLIKE
čestitamo vsem
bralcem glasila

Uredništvo

Glasovali bomo

Obsežno delo, ki ga je od pomladi naprej izvajalo splošno kadrovsko področje na samoupravnih aktih, se bo končalo z referendumom, ki bo v četrtek, 20.12. 1984.

Samo odločanje na referendumu in objava sprejetih aktov s strani ustreznega delavskega sveta sta tempirana tako, da bo celotni paket sprejetih aktov začel veljati 1.1.1985. Ta paket tvorijo: samoupravni sporazum o združitvi v delovno organizacijo, statut delovne organizacije, statut TOZD Baterije, statut TOZD Specialne baterije in statut delovne skupnosti.

V tem času bomo na zborih delavcev sprejeli tudi Pravilnike o delovnih razmerjih, medtem ko so akti s področja SLO in DSZ že sprejeti.

Na referendumu bomo odločali tudi o sprejemu sporazuma o skupnih osnovah in merilih za delitev sredstev za OD na podlagi minulega dela v SOZD Iskra, v delovni skupnosti in TOZD Specialne baterije pa bodo izvedene tudi nadomestne volitve v samoupravne organe.

V.Z.

LITIJEVE BATERIJE

plod izključno domačega znanja

Vzporedno z izredno hitrim vzponom računalništva oziroma informatike ter profesionalne tehnike v zadnjih desetletjih je bilo potrebno zagotoviti oskrbo lastne energije celotnih sistemov s kvalitetnejšimi baterijskimi enotami. Nekako vzporedno se je v svetu začel razvoj elektrokemijskih sistemov, ki so zanesljivi ne samo pri rigoroznih električnih obremenitvah, temveč tudi v ekstremnih zunanjih pogojih, npr. pri temperaturi - 50 °C. To so sistemi z visoko (najvišjo) gostoto energije po teži in volumnu, z visoko napetostjo. Raziskovalcem se je posrečilo uporabiti v ta namen skrajni element v elektrokemijski vrsti, litij (Li), ki zagotavlja največjo napetost v kombinaciji z vodnimi ali brezvodnimi depolarizatorji. Ves tehnološki razvoj litijevih sistemov se je podrejal lastnostim zelo reaktivnega litija, najlažje kovine, ki na žalost na običajnem zraku ni obstojna, obstojna pa je v suhi atmosferi.

Specifičnim karakteristikam litijevih elektrokemijskih sistemov je potrebno prilagoditi specifično tehnologijo, ki se precej razlikuje od običajne, še najbolj pa po zunanjih delovnih pogojih, ker mora imeti delovno okolje pod 2 % relativne vlage. Vsem posebnostim samih litijevih sistemov, kot tudi tehnologije se poskušamo približati tudi mi v tovarni. Skupaj s Fakulteto za naravoslovje in tehnologijo, VTOZD Kemijsko tehnologijo in Kemijskim insti-

tutom Boris Kidrič skušamo slediti razvoju v svetu. Ob podpori JNA, SOZD Iskra in ZMAJA smo zaorali v trda tla, ki so že po treh letih obrodila; naredili smo našo prvo litijevo baterijo, plod izključno našega znanja.

Skupina, takoimenovana "litijeva skupina" je sestavljena iz strokovnjakov ZMAJA, Fakultete za naravoslovje in tehnologijo (FNT), kemijsko tehnologijo, in strokovnjakov Kemijskega inštituta "Boris Kidrič". Občasno vključujemo v delu tudi raziskovalce Inštituta za varilstvo, Inštituta "Jožef Štefan", ter Inštituta za elektroniko in vakuumsko tehniko, skratka vse najpomembnejše tehnične inštitute v Ljubljani ter Vojnotehnični inštitut in Tehnološko metalurško fakulteto iz Beograda. Raziskovalno razvojno delo celotne baterije in njenih detajlov, ki ga opravljamo skupaj z naštetimi institucijami, kaže na kompleksnost naloge. V zadnjem času poskušamo še vključiti v nalogo Razvojni inštitut LTH (Zoran Rant) za izdelavo osnovnih tehnoloških pogojev, za izdelavo prve domače suhe sobe. Poudariti je potrebno, da je bil ves dosedanji razvoj Li-baterij narejen v suhih komorah znotraj katerih je bila vsa preparativa in montaža. Suho atmosfero dosegamo s krožno zaključeno cirkulacijo zraka ali inertnega plina preko sušilnih kolon s pomočjo membranskih črpalk. Za kompletiranje baterij smo na FNT - kemijska tehnologija naredili "linijo" su-

hih komor v katerih se vrši po vrsti, sestavljanje baterij, varjenje pokrova s TIG postopkom ter doziranje tekočega depolarizatorja (katode) v posebnem vakuumskem sistemu pod atmosfero argona. S postavitvijo suhe sobe bi takšna linija služila le še za raziskovalne namene. V te namene pa sedaj uporabljamo ločene suhe komore v katerih delamo raziskave elektrolita, katode, anode ter optimizacijo posameznih aktivnih komponent oz. celic.

Vzporedno s samim razvojem sistema Li/SOCl₂ (litij tionilklorid), ki je trenutno naš najbolj poznani sistem smo razvijali tudi testirno-merilno opremo. Izdelali smo univerzalni merilnik, ga povezali z računalnikom, ter s pomočjo lastnih interaktivnih programov omogočili računalniško vodene teste in optimizacijo baterij. Merilnik omogoča testiranje celic na kapaciteto pri različnih pogojih praznenja pri različnih temperaturah, meritve E/I karakteristik, snemanje odzivov z osciloskopom, če celico pulsno obremenimo itd. Na raziskovalnem področju, oz. v osnovnem razvoju, čigar težišče je na Inštitutu Boris Kidrič in FNT kemijska tehnologija smo dosegli z raziskavami elektrolita, anodnega in katodnega materiala ustreznost sestave. Pri karakterizaciji in optimizaciji smo se posluževali specialnih metod in instrumentov; za določitev nečistoč v elektrolitu smo uporabili infrardečo spektroskopijo in atomsko absorbcijo, rastersko

elektronsko mikroskopijo za opazovanje pasivne plasti LiCl na površini litijeve anode, B.E.T. metodo za določevanje aktivne površine katodnega nosilca, živosrebrni porozimeter, moderne varilne postopke (TIG, mikroplazma), mikroročunalnik APPLE II, Tacusselov elektrokemijski sistem za osnovne elektrokemijske raziskave itd.

Istočasno želimo na posameznih področjih izobraževati kadre, ki bodo na svojih področjih suvereni, v bodoči proizvodnji pa nosilci posameznih operacij.

Razvoj in raziskave Li-baterij pri nas pa ne zajema samo našega sistema Li/SOCl₂, temveč tudi sisteme Li/MnO₂, Li/(CF)_x, Li/CuO, ki so trenutno v fazi raziskav na Vojnotehničnem inštitutu in Tehnološko metalurški fakulteti v Beogradu in so v perspektivi predmet našega razvoja. S tem se bo glede na sisteme litijev program v Zmaju zaokrožil. Imeli bi torej profesionalni Li/SOCl₂ sistem, ter ostale sisteme namenjene bolj široki potrošnji. Glede na dimenzije in funkcije pa bomo posamezne sisteme razdelili oz. porazdelili v standardne dimenzije valjastih, kvadratastih in gumbastih oblik. V sistemu Li/SOCl₂ teče vzporedno tudi razvoj aktivirajoče baterije, ki

naj bi pomenilo dejanski vrhunec našega razvoja z ozirom na posebnost elektrokemijskega sistema s štirimi bipolarnimi elektrodami (15 V!) in sistemom za doziranje elektrolita v baterijski del dimenzij polovice R 14-celice. Aktivirajoča baterija se aktivira, kadar to želimo mi, zato je uporabnost praktično časovno neomejena; vskladiščena je v neaktiviranem stanju.

Širina dela na področju Li-programa, ki zajema aktivnosti od spremljanja literature do izdelave manjših razvojnih serij v suhih komorah je narekovala že postopno vpeljavo nekaterih služb v programu, še posebej od odločitve, da bomo postavili linijo v naši tovarni.

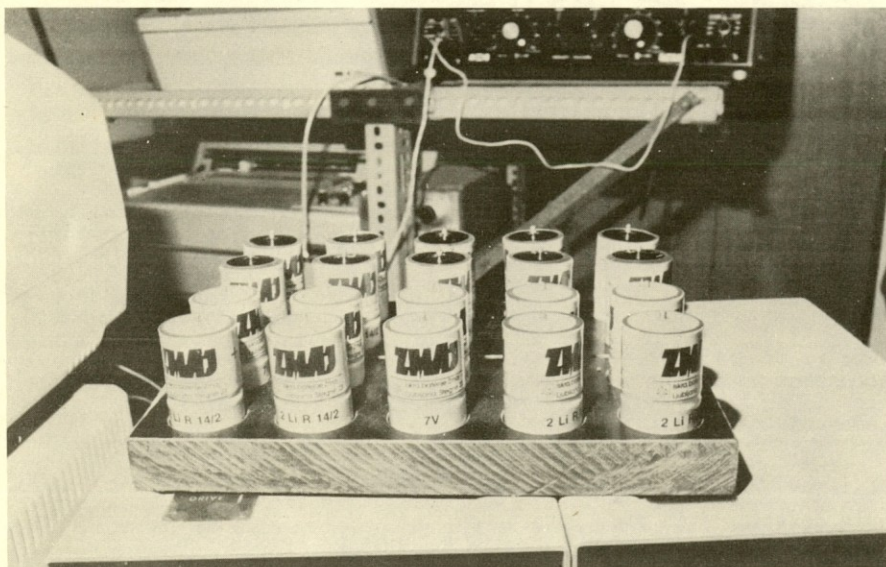
Tako smo za prenos dognanj v razvoju začeli zaposlovati nove kadre, vključili investicijsko-nabavne službe za nabavo (spoznavanje) materialov, službe za dograditev lastne linije itd. S tem želimo animirati Li-program tudi v sami tovarni in forsirati sistem v katerem je razmerje znanja proti materialnim stroškom v lastni ceni izdelka bistveno večji, kot npr. v Leclanchejevih členih.

"Litijeve skupine" sodeluje tudi v sklopu razvojnih nalog Programskega sveta 9 pri SOZD Iskra: z imenom Alternativni viri in racionalna poraba električne energije z nadaljevanjem razvoja programa, kar pomeni tudi nadaljevanje dela financiranja. Prav tako je bilo potrebno z JNA ničkolikrat usklajevati programe, se pogovarjati, vendar, letos manj uspešno.

Razširjena skupina se je poleti zelo uspešno predstavila na 4. simpoziju o kemijskih izvorih toka v Sarajevu, kjer smo pripravili lo referatov iz področja litijevih baterij in dali simpoziju svojevrsten ton. Aktivno smo sodelovali tudi na letošnjem sejmu elektronike in se udeležili 14. mednarodnega simpozija o izvorih energije v Brightonu.

Še bi lahko naštevali aktivnosti naše skupine na razvojno raziskovalnem področju in izven njege, vendar so dejavnosti preveč usmerjene v dosego končnega cilja. V prvi fazi nameravamo ustvariti pogoje za takoimenovano polproizvodnjo v tovarni, v prihodnjem letu proizvesti med 5.000 do 10.000 kosov. Istočasno iščemo denar in prostor za postavitve suhe sobe, kjer se naj bi začela ustvarjati "prava" tehnologija oziroma produkcija. Potrebna bo ustreznost ureditev in razporeditev kadrov, potrebno bo še veliko denarja, da bomo uspešno začeli razvoj litijevih baterij pripeljali do prave proizvodnje.

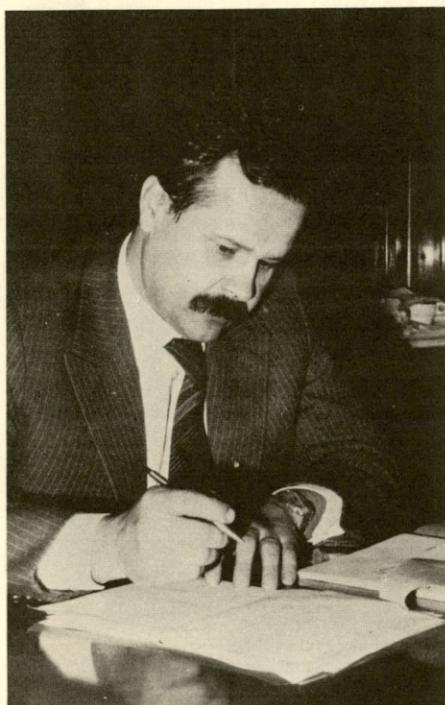
Franc Friedrich

Litijeve baterije v fazi testiranja v laboratoriju Kemijskega inštituta "Boris Kidrič".

Dokazali smo sposobnost razviti vrhunsko tehnologijo

V četrtek, 8. novembra letos sem obiskal Kemijski inštitut "Boris Kidrič" z namenom, da si ogledam laboratorij in obiščem skupino sodelavcev, ki delajo na projektu "litijeve baterije". Istočasno sem obiskal tudi direktorja inštituta prof. dr. Pejovnika in mu zastavil dvoje vprašanj, na katera je z veseljem odgovoril zavedajoč se, v kolikšni meri so delavci Zmaja zainteresirani zvedeti čimveč o sedanjih razvojnih dosežkih in medsebojnega sodelovanja.

Prof.dr. PEJOVNIK Stane
direktor Kemijskega inštituta
"Boris Kidrič" v Ljubljani

Kakšen je vaš pogled na sodelovanje med Kemijskim inštitutom "Boris Kidrič" in delovno organizacijo ZMAJ?

"Raziskovalno-razvojno delo mora potekati ločeno od redne serijske proizvodnje, vendar ob tesnem sodelovanju raziskovalcev in delavcev v proizvodnji. Pri tem ni najpomembnejša lokacija enih in drugih, ampak dobro organizirana projektna skupina,

ki pokriva vsa znanja od osnovnih do tehnološke aplikacije. Težišče dela oziroma dejavnosti se s časom premika od osnovnih raziskav do aplikacije in doseže cilj, ko steče redna proizvodnja enega tipa baterije. Razvojna skupina v tem času usposobi tehnologe tudi za odpravljanje težav v proizvodnji, sama skupina pa ima znanje in opremo za izdelavo specialnih baterij po zahtevah naročnika (customer designed).

Sodelovanje med Kemijskim inštitutom in delovno organizacijo Zmaj naj bi potekalo po opisanem modulu, za kar so podani vsaj osnovni pogoji. Kemijski inštitut "Boris Kidrič" je seveda velika raziskovalna organizacija in sodelovanje na področju litijevih baterij predstavlja le del sodelovanja. Področje analitike vstopnih surovin, karakterizacije polimernih materialov, izdelava računalniško podprtih merilnih (testnih) naprav in zaščita okolja so prav gotovo področja, kjer bomo vsaj občasno sodelovali."

Kako bi ocenili dosežene razvojne uspehe na projektu litijevih baterij in kakšni so načrti za reševanje nadaljnjih nalog?

"Litijeve baterije bodo v prihodnjih desetih letih prav gotovo doživele izjemno ekspanzijo, za-

to je pomembno, da smo z razvojem pričeli pravočasno. Skupina raziskovalcev iz Kemijskega inštituta, Fakultete za naravoslovje in tehnologijo - kemija in ISKRE - ZMAJA je osvojila potrebno znanje za izdelavo Li/SOCl_2 baterij v laboratorijskem merilu, kar predstavlja lep dosežek in dokaz, da smo sposobni tudi vrhunsko tehnologijo razviti sami.

S postavitvijo linije suhih komor bo realizirana tudi maloserijska proizvodnja, vendar delo na razvojnih nalogah še ni končano. Potrebno bo opraviti vrsto raziskav na katodah, elektrokemijsko optimizirati sistem in postaviti testne metode za hitro določanje osnovnih karakteristik baterije.

Naslednja faza pri realizaciji projekta pa mora dobiti mesto v tovarni. Potrebno bo formirati skupino, ki bo na osnovi kompletno izdelane tehnologije zastavila koncept avtomatske montaže baterij in ga v sodelovanju z zunanjimi inštitucijami tudi realizirala. Po mojem mnenju je treba ta korak narediti čimprej. Skupina, ki je delovala na izdelavi tehnologije, pa bo svoje napore usmerila v dve področji:

1. izdelava specialnih baterij v sistemu Li/SOCl_2 po željah naročnikov
2. raziskave novih sistemov z litijem kot anodo (npr. Li/MnO_2 , LiCF_x).

Za odgovore se direktorju Kemijskega inštituta "B. Kidrič" prof. dr. Pejovniku zahvaljujemo, mi pa še dodajmo, da se doseženi uspehi strokovnjakov v skupini projekta litijevih baterij odražajo poleg sposobnosti in znanja za razvoj zahtevne vrhunske tehnologije tudi v tesnem medsebojnem sodelovanju delovne organizacije ZMAJ in znanstvene inštitucije, kar je porok tudi za nadaljno uspešno izvajanje načrtovanih nalog.

My

Zakaj litijeve baterije

Ta, dokaj dinamičen in obvezujoč naslov je namenjen vrsti prispevkov, v katerih bomo osvetlili nove baterije iz različnih vidikov. V te prispevke bomo vgradili tudi odgovore na vaša vprašanja in razmišljanja ob novih baterijah in programu, ki jih sporočajte uredniku glasila. Maršikaj pa si bomo lahko odgovorili tudi o naših standardnih baterijah, od katerih živimo.

Kot je bilo že v prejšnji številki omenjeno, smo temeljne usmeritve v Zmaju osvojili in si pri tem že odgovorili na mnoge "zakaj".

Pa vendar, na našo prihodnost ne čakamo, prihodnost si ustvarjamo danes, vsak dan. Pri tem pa si sproti zastavljamo nova ali obnavljamo stara vprašanja, tehnične in druge narave, in iščemo povsem nove ali boljše odgovore od prejšnjih. Cilj pa je: uspešen proizvod - čimprej.

Posamezni prispevki seveda ne bodo izčrpní, ker bi potem od njihove dinamike bolj malo ostalo. Skušali pa bomo le slediti načelu od dobrega k boljšemu, v razpoložljivem prostoru.

Kot izhodišče za naslednji prispevek bomo uporabili podatke s prospekta o litijevih baterijah, objavljenem v prejšnji številki našega glasila.

Tomaž Ogrin

Predstavljamo vam...

Ker bomo razvoju litijevih baterij in že doseženim uspehom ter tekočim nalogam v prihodnje odmerjali precej prostora v našem glasilu z namenom, da se sodelavci v Zmaju kot tudi drugi bralci glasila čimbolje in celovito seznanijo o vseh zadevah novega kemijskega izvora električne energije, smo ob obisku Kemijskega inštituta "Boris Kidrič" v laboratoriju naredili skupinski posnetek ekipe, ki dela na projektu "litijeve baterije". Zato je prav, da jih na tem mestu tudi predstavimo.

Z leve proti desni so:

P A V L O V I Č Vili
absolvent kemije

mag. Č E H Boris
diplomirani inženir kemije

M E T E L K O Damir
diplomirani inženir
elektronike (v ozadju)

prof.dr. P E J O V N I K Stane
diplomirani inženir kemije
- direktor inštituta
B. Kidrič (v ospredju)

mag. F R I E D R I C H Franc
diplomirani inženir kemije

P A N J T A R Rajko
diplomirani inženir kemije

V R T A R I Č Vanja
kemijski tehnik

O G R I N Tomaž
diplomirani inženir kemije

L A V R E N Č I Č Nadja
kemijski tehnik

J A K I Č Milojka
diplomirani inženir kemije

Na sliki manjkata:

J A M N I K Janez
študent fizike

K O V A Č I Č Matjaž
elektrotehnik

Skupina je sestavljena iz sodelavcev Zmaja (Friedrich, Ogrin, Kovačič, Lavrenčič, Vrtarič, Jakič) ter Fakultete za naravoslovje in tehnologijo - kemijsko tehnologijo ter Kemijskega inštituta B. Kidrič. Občasno pa so vključeni tudi raziskovalci Inštituta za varilstvo, Inštituta "Jožef Stefan" ter Inštituta za elektrotehniko in vakuumsko tehniko.

ZMB

ne segrevaj, ne polni,
ne odpiraj,
do not dispose of heat,
recharge or disassemble

Iskra
Iskra, baterije Zmaj
Ljubljana
Made in Yugoslavia

ZMB

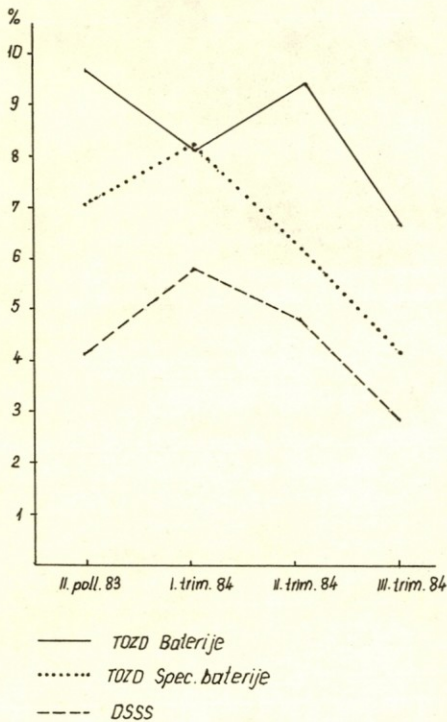
LITHIUM
70V
2LT25-25

Iskra

Boleznine upadajo

Boleznine v letu 1984 po tromesečjih.

Po tem, ko smo v III. trimesečju 1984 dosegli v delovni organizaciji v čisti bolezenski odsotnosti 5,14 % izostankov, kar je doslej v zadnjih nekaj letih najboljši rezultat, ki se giblje nekje okrog republiškega povprečja, smo imeli skupaj z 3,72 % odsotnostjo zaradi porodniške, 8,86 % odsotnosti z dela.

Podatke o izostankih zaradi bolezni, nesreče pri delu in izven dela ter nege za III. trimesečje 1984 bi lahko predstavili kot vzorčni model idealnega gibanja bolezenskih izostankov, saj znašajo v TOZD Baterije, kjer je povprečje zadnjih nekaj polletnih obdobj okrog

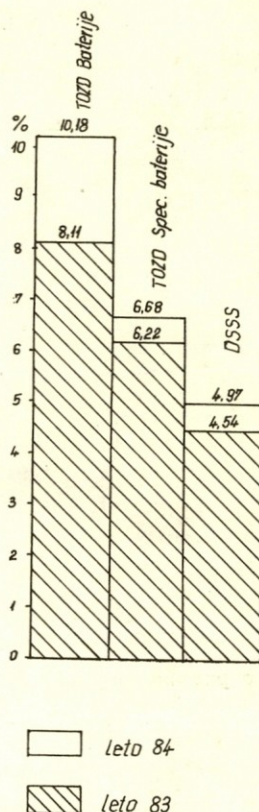
9 %, 6,72 % odsotnosti, v TOZD Specialne baterije so boleznine le 4,18 %, kar je lep rezultat glede na povprečje 6,5 do 7 %, v delovni skupnosti pa glede na naravo dela končno prikazujemo podatek pod 3 % oz. 2,92 % - povprečje je bilo okrog 5 %.

Tako je bilo od 1. januarja do 30. septembra 1984 zaradi bolezni, nesreče pri delu in izven dela ter nege v delovni organizaciji izgubljenih 6,78 % delovnih ur:

8,11 % v TOZD Baterije, kjer so se enakomerno zmanjšale boleznine tako v breme organizacije kot v breme skupnosti; 6,22 % v TOZD Specialne baterije, kjer se kljub nizki odsotnosti v III. trimesečju še vedno pozna obremenitev bolezenskih izostankov nad 45 dni v I. polletju v breme organizacije; prav tako je visoka odsotnost v breme skupnosti v I. polletju 1984 povzročila v delovni skupnosti 4,54 % odsotnost v prvih devetih mesecih letošnjega leta.

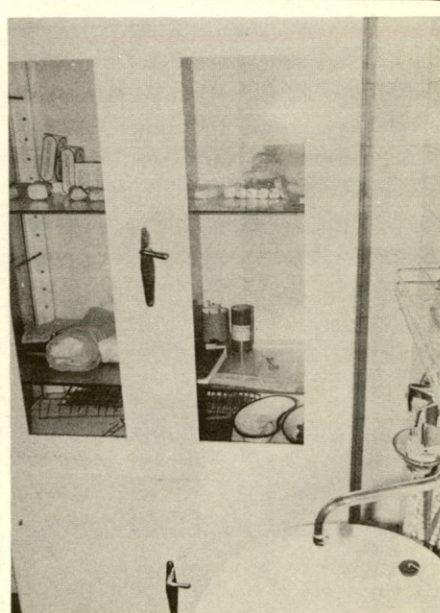
V primerjavi z 8,02 % odsotnostjo v delovni organizaciji v prvih 9 mesecih leta 1983, predstavlja letošnjih 6,78 % izpolnjenih delovnih ur napredek, optimistično doslej najboljše napoved v zadnjih petih polletjih. Kljub temu z rezultati še zdaleč ne moremo biti zadovoljni, saj smo bili razen v zadnjem trimesečju 1984, še daleč od idealnih boleznin.

Oglejmo si naslednjo primerjavo bolezenskih izostankov v prvih devetih mesecih leta 1983 in 1984.

Izredno pa so visoki izostanki v letošnjem letu zaradi porodniškega dopusta, saj le-ti predstavljajo v delovni organizaciji kar 4,38 % izgubljenih delovnih ur (leta 1982 - 2,90 %, leta 1983 - 2,90 %), od tega v TOZD Baterije 5,05 %, Specialne baterije 2,83 % in delovni skupnosti 5,07 %.

K. B.

Kontrola bolniškega staleža

(ali: jutri bom bil bolan)

Zaradi izredno visokega procenta odsotnosti delavcev zaradi bolniškega staleža je prišla iz temeljne organizacije pobuda, da se prično vršiti kontrole bolniškega staleža. Predlog se je pričel realizirati že v lanskem letu, ko je bilo opravljenih 6 kontrol, v letošnjem letu pa so bile opravljene 4 kontrole.

Čemu je pravzaprav namenjena kontrola?

Delavec naj bi bil v staležu zato, ker je bolan on (bolezen), njegov otrok ali kateri od njegovih družinskih članov (nega, spremstvo). Zdravnik mu je predpisal zdravljenje v skladu z njegovo boleznijo. Namen kontrole pa je preveriti, če delavec res upošteva navodila zdravnika in s tem prispeva k čim prejšnjemu okrevanju sebe ali družinskega člana, ali pa se morda ne ravna po navodilih zdravnika in izkorišča bolniški stalež za druge namene. Vsakemu od nas bi se včasih prileglo, če mu ne bi bilo potrebno tako zgodaj vstati in iti v službo. Vsak od nas je prav gotovo kdaj izjavil sodelavcem: "uh, kako bi bilo lepo, ko mi jutri ne bi bilo treba priti na delo", ali "oh, kako sem danes težko vstal, najraje bi kar potegnil", ali "danes se pa res nekam čudno slabo počutim" itd. Mnogi to le rečejo, a da bi resnično

ostali doma, tega sploh resno ne mislijo. Nekaj pa je tudi takih, žal so to skoraj vedno eni in isti in skoraj praviloma so to mladi delavci, pri katerih je to signalna lučka, da naslednji dan ne bo prišel na delo.

Prav nasprotno vzdušje pa je lo. v mesecu, ko dobimo "plače". Takrat so prav tisti delavci, ki so največ izostali in najmanj doprinesli k večji produktivnosti in povečanju dohodka, najbolj glasni pri vzklikanju "parol", kako slabe plače imamo in da se za tak denar sploh ne izplača delati in da je prijatelj ali prijateljica dobil v drugi organizaciji čez 2 milijona, ... Vendar pa ti vedno primerjajo samo postavko "ostane za izplačilo", ne pa "efektivne ure". Ali se res ne zavedamo, da takrat, ko smo mi doma, za nas dela nekdo drug! Ali se kdaj vprašamo, kdo prispeva za pokritje stroškov zdravljenja, kdo prispeva za nadomestilo osebnih dohodkov? Ne, to nas resnično ne zanima. Nas zanima samo to, kako bomo preživeli do naslednje "plače", kaj bomo pa zato naredili, da bi se lažje prebili skozi mesec, ne to je pa že preveč za naše kurje možgane. Ali je to res znanstvena fantastika, da če več naredimo, več zaslužimo, povečamo dohodek iz katerega dobimo tudi osebne dohodke?

Res je, da če si resnično bolan, ne moreš delati, res je, da če je bolan otrok, ga ne moreš pustiti samega, res pa je tudi, da smo veliko preveč občutljivi

Soba prve pomoči poleg vhoda v žensko garderobo, v kateri je možno nuditi najnujnejšo medicinsko pomoč.

vi in iz vsakega glavobola naredimo migreno in iz vsakega kašlja gripo. Čudno pa je, da nas strašno boli glava in grozno kašljamo v službi, pri zdravniku se komaj držimo pokonci in le stežka počakamo, da pridemo na vrsto, komaj pa zapustimo ambulanto in prestopimo hišni prag, že nam zadiši kavica in zraven odlično pa še nekaj cigaret, seveda, pa s prijateljico že dolgo nisva poklepetali, ah, saj res, v mestu je razprodaja, ... Uf, koliko dela! Še sreča, da imam cel teden bolniško!

Pravilnik o delovnih razmerjih, člen 176, točka 14: "Hujšo kršitev delovne obveznosti stori delavec, ki je v bolniškem staležu in se ne zdravi, kot je določil zdravnik ali kakorkoli drugače izrablja bolezenski stalež".

Redki so bili kaznovani po tem členu in še to je bila najhujša kršitev "javni opomin". Spremembe pravilnika o delovnih razmerjih pa omogočajo, da bodo v bodoče delavci, ki ne bodo dosledno upoštevali navodil zdravnika, lahko kaznovani tudi z izključitvijo.

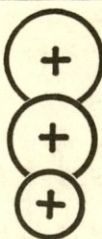
Sodelovanje z zdravniki je zlasti v zadnjem času zelo intenzivno. Končno moramo tudi nekje omejiti našo solidarnost do tistih, ki bi radi živeli na račun žuljev drugih. Ni nam težko pomagati nekomu, ki pomoč res potrebuje, težko pa je kar naprej pomagati nekomu, ki pomoč sicer potrebuje, sam pa ne naredi niti malo, da bi se rešil iz težke situacije in samo čaka, kaj mu bodo drugi dali.

Ni imen, ni priimkov. Pa vendar je za vsakega nekaj! Vsak se lahko najde sam, samo malo samokritike je potrebno! In na koncu, malo več dobre volje in ne samo dober sklep, ki ga ne bomo nikoli realizirali.

H.Z.

oo

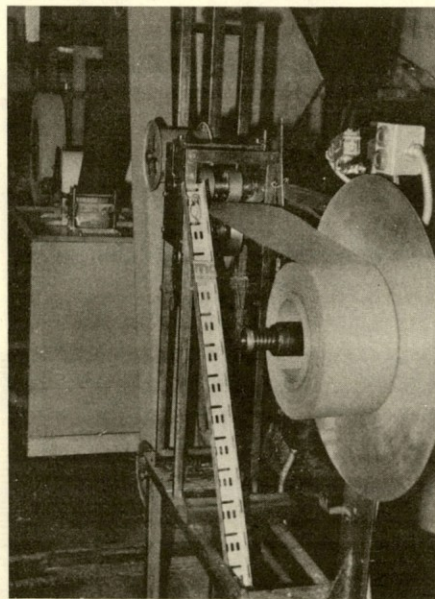
Obetajo se novosti na področju standardizacije baterij

Mednarodna elektrotehniška komisija IEC TC 35, ki se sicer sestane vsako poldrugo leto, je tokrat zasedala od 2. do 5. oktobra 1984 v Ankari v Turčiji. Iz naše delovne organizacije se je konference tehnične komisije za primarne baterije udeležil vodja službe kakovosti Bogomir Mihelčič in iz njegovega poročila povzemamo zanimivosti s področja standardizacije baterij. Obravnavani so bili raznovrstni problemi, ki bodo po razrešitvi v prihodnjih letih vnesli mnogo novosti pri označevanju in preizkušanju baterij ter pri konstruiranju novih izdelkov. Predstavljamo vam nekaj najbolj značilnih obravn.

Mednarodna organizacija za standardizacijo ISO je predlagala zelo obsežne spremembe pri standardizaciji gumbastih baterij. Spremembe bi posegle na področje označevanja in preizkušanja mehanske odpornosti baterij.

Poleg predloga ISO pa sta bila obravnavana še dva druga predloga, ki predvidevata povsem novo sistemizacijo baterij. Razlogi za take intencije so v tem, da je v zadnjih letih število tipov gumbastih baterij izredno naraslo, ter da sistemske številke več ne predstavljajo logičnega zaporedja. Posebej pa nastopi potreba po novi sistemizaciji zaradi uvajanja nekaterih litijevih sistemov v široko uporabo, ter zaradi zpatnega od-

stopanja elektrofizikalnih lastnosti teh sistemov od vseh drugih uvedenih elektrokemijskih sistemov.

V predpisih za označevanje baterij so predvidene manjše spremembe, predvsem v trajanju roka uporabnosti in navajanju datuma proizvodnje. Zelo pomembno je, da bo predvidoma v 6 mesecih uveljavljen predpis za dodatno označevanje baterij, ki so izdelane v M in N sistemu.

Predpis zahteva da je pri teh baterijah znak +, ki označuje pozitivni priključek baterije obdan s krogom. Pomen tega znaka je, da baterija vsebuje živo srebro, ter da se je ne sme zavreči, uničiti ali vreči v smeti. Problemi o organizaciji zbiranja teh baterij niso razjasnjeni.

Do sedaj sta standardizirana dva litijeva sistema:
Ogljikov monofluorid /org. elekt./ Li ... B,
MnO₂ /org. elekt./ Li ... C.

Začele pa so se priprave in usklajevanje predlogov za standardizacijo nadaljnjih litijevih sistemov med drugim tudi tionilklorid /org. elekt./ Li.
Pri sistemizaciji standardiziranja litijevih baterij sistemov C /CF - org. elekt. - Li/ niso bila usklajena mnenja in je bila

Kontrola električne napetosti 9 voltnih baterij v TOŽD Specialne baterije v Šentvidu.

sprejeta le takoimenovana "začasna oznaka" trinajstih tipov baterij, ki temelji na skrajšani zaokroženi oznaki premera in višine baterij, kar ima večina proizvajalcev že sedaj uvedeno v lastnih katalogih.

Pomembne spremembe se pripravljajo tudi na področju preizkušanja baterij. Take spremembe so:

- Podaljšanje veljavnosti pojma "sveže baterije" s 30 na 60 dni,
- minimalno skladiščenje baterij tipa Leclanche - 12 mesecev,
- maksimalno zmanjšanje kapacitete baterij po 12 mesecih na 80 % začetne kapacitete,
- minimalna skladiščna doba alkalnih baterij - 24 mesecev.

Precejšen del programa je obravnaval tudi nevarnosti, ki jih lahko povzroči nepravilna uporaba baterij. Kot poseben primer je bila podana informacija o posledicah pri zaužitju gumbastih baterij in potrebi po takojšnji zdravniški pomoči v takih primerih. Značilen je podatek, da ima otroški oddelek v Frankfurtu bolnišnici do 250 takih pacientov na leto, samo ena bolnica v USA pa 700 pacientov letno.

Naša tovarna nosi ime ZMAJ

Delavski svet delovne organizacije ZMAJA je na lo. zasedanju 31. oktobra letos razpravljajal tudi o osnutku Pravilnika o skupnem razpoznavnem sistemu Iskre. Osnutek je bil objavljen v glasilu ISKRA 6. oktobra in smo se z njim lahko vsi temeljito seznanili.

Člani delavskega sveta kot tudi poročevalci so menili, da je usmeritev Iskre sprejemljiva glede

poenotenja razpoznavnega znaka Iskre, vendar pa naša delovna organizacija ne more sprejeti obveznosti iz 6. člena (3. alineja), ki terja opustitev imena ZMAJ. Glede na to, da je ime naše organizacije vezano na 62-letno tradicijo firme, je delavski svet dal pripombo na osnutek. Kajti za nas bi bila sprejemljiva edino naslednja rešitev: ISKRA - Zmaj, Industrija baterij in svetilk, Ljubljana, Stegne 23.

Črke v napisu bi prilagodili Iskrinemu logotipu v naslovu

firme, dosedanji znak Zmaja pa ostane na izdelkih kot blagovna znamka. O tej pripombi je bil sprejet sklep.

Tema je dokaj aktualna in zasluži komentar, ki bi bil zelo obsežen. Vendar ga ne mislimo načeti, pač pa tokrat le poudariti našo ugotovitev, vsaj zdi se, da je bilo sestavljalcem izredna malenkost izbrisati Zmaja, čeprav zaenkrat in za začetek samo v osnutku. Postavlja se vprašanje, ali je v naši družbi res tako enostavno izbrisati ime neke tovarne, ki ga nosi že več desetletij od njenega nastanka???

Urednik

Občni zbori

sindikata v decembru

V mesecu decembru bodo v Zmaju potekali občni zbori zveze sindikatov v obeh temeljnih organizacijah in delovni skupnosti. O tem so 12. novembra govorili na sestanku izvršnega odbora v TOZD Baterije, na katerem so temeljito in kritično presojali opravljeno delo v minulem obdobju. Razpravljali so tudi o aktivnosti delegatov ne samo v sindikatu, pač pa tudi v samoupravnih organih, komisijah in drugod. Večjo pozornost so posvetili še finančnemu stanju, pripravili pa že osnutke predlogov za poročila, ki bodo podana na zborih.

Gre torej za letni obračun dela sindikata. Na občnih zborih bomo imeli priložnost, da aktivno sodelujemo v razpravi, na kar bi bilo možno oblikovati smernice in zaključke v takšni vsebinski obliki, ki bi jih bilo tudi možno uresničiti ob podpori slehernega zaposlenega.

Delavski svet delovne organizacije je imenoval

Delavski svet je po izvedenem razpisnem postopku in na predlog razpisne komisije na lo. zasedanju 31. oktobra letos imenoval za vodjo finančno računovodskega področja BREZIGAR Bogdana, diplomiranega ekonomista. Mandatna doba imenovanega delavca s posebnimi pooblastili in odgovornostmi traja 4 leta in začne teči 1. oktobra 1984.

Brezigar Bogdan je v Zmaju zaposlen že od 1. oktobra 1980, ko je bil sprejet oz. imenovan za "glavnega računovodjo". Tako je pred kratkim zaključil prvi štiriletni mandat in se na osnovi letošnjega razpisa ponovno prijavil. Ker ustreza vsem pogojem, bil je tudi edini kandidat, in ker so dala pozitivno mnenje tako družbenopolitične organizacije v Zmaju kot tudi koordinacijski odbor za kadrovska vprašanja pri OK SZDL Ljubljana-Šiška, bo praktično nadaljeval z delom, ki ga je že do sedaj uspešno opravljal.

Dan mladosti – kako naprej ?

Čeprav je do Dneva mladosti še daleč, mislim, da je delavce potrebno opozoriti na javno razpravo o tem prazniku, ki jo je začelo predsedstvo konference ZSMJ z Izhodišči za razpravo o praznovanju Dneva mladosti in traja od junija letos, končuje pa se v mesecu novembru. Povod za tak korak ZSMJ je bila reakcija na lanskoletno scenografijo osrednje prireditve, prav tako pa tudi scenarij za letošnjo manifestacijo, ki je doživel tako hudo kritiko, da so ga morali spremeniti.

Zamisel o štafeti mladosti je nastala konec NOB. Kragujevški mladinci so bili njeni pobud-

niki in nosilci. Tovarišu Titu so jo prvič izročili ob njegovem rojstnem dnevu 25. maja 1945, pod imenom Titova štafeta. Tito je leta 1957 predlagal, naj 25. maj postane dan mladosti, štafeta pa naj se imenuje po tem dnevu.

Od takrat pa do danes se je praznik mladih praznoval na različne načine, čeprav se njegova idejna podlaga ni bistveno spreminjala: z množičnimi športnimi zletimi, kulturnimi in folklornimi prireditvami, različni-

mi tekmovanji in prireditvami, ljudskimi zborovanji in političnimi mitingi se je družbeno uveljavljala celotna mladinska ustvarjalnost, kar je bil prispevek mladih k socialistični graditvi domovine. Tako piše v Izhodiščih. Toda, ali je res tako. Ali je res samo gimnastična koreografija v stilu Sokolskih zletov, katere pomanjkljivosti in nedoslednosti ne more nadomestiti množičnost udeležencev, ter petje in plesanje v ritmu razigrane mladosti vsa naša ustvarjalnost in prispevek nas mladih k socialistični graditvi domovine? Da petje in ples nista in ne moreta biti edini "prispevek" mladih k manifestaciji Dneva mladosti, je povedal že Goran Radman, predsednik predsedstva konference ZSMJ. O neprimernosti gimnastičnih vaj pa se je izrekel tudi del družbe, v kateri živimo. Tej ugotovitvi pa nujno sledi vprašanje, kakšna so širša idejna in ideološka stališča tistih, ki zagovarjajo dosedanji koncept in vsebino proslavljanja Dneva mladosti, da naj ostane vse po starem in da bi vsak poskus kakršnihkoli sprememb pomenil odprt napad na temelje socialistične revolucije oziroma poskus kontrarevolucije.

Prav tako se ne moremo strinjati z drugim mnenjem, da ideja štafete mladosti ni v skladu z nikakršno razumno politično ali filozofsko doktrino in da ima oboževanje delčka lesa ali kovine predcivilizacijski malikovalski značaj, nezdržljiv z zavestjo civiliziranega naroda in pomeni znak suženjskega duha zaostalosti in primitivizma. Vendar se v tej trditvi skriva kanček resnice. Štafeta mladosti, spremljevalne prireditve in sklepna prireditev pogosto ustvarjajo mistifikacije, šablone, banalno politizacijo, pretiran protokol in zapravljanje sredstev ter delovnega časa. Tudi

Za boljše pogoje potovanja

S pospešenimi aktivnostmi za kratkoročno in dolgoročno sanacijo podjetja ter intenzivnejšo obdelavo domačega in tujega terena je bila že dalj časa prisotna potreba po nekoliko boljšem osebnem avtomobilu, ki bi bil sposoben za potovanja na daljše relacije. Zato je bil nakup osebnega avtomobila poleg tovornjaka in kombija vnešen v plan investicij za letošnje le-

to, nakar je delavski svet delovne skupnosti na seji dne 30. oktobra letos sprejel sklep o odobritvi nakupa avtomobila R 18. S tem pa bo odpadlo najemanje rent-a-car vozil, ki smo jih v zadnjem času uporabljali za daljše relacije in za kar je bilo treba že podajati obširne odgovore na delegatska vprašanja (delavski svet delovne skupnosti dne 26.9.1984).

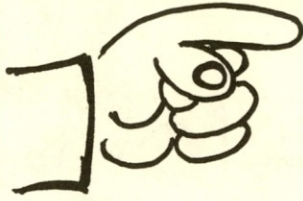

Ob nakupu avtomobila R 18, ki je sicer udobnejši in dražji od naših "katrc" je treba še poudariti, da gre tudi za večjo varnost pri potovanju na daljših relacijah in ne nazadnje tudi za eno izmed komponent predstavitve s poslovnega vidika.

naša osnovna organizacija se je na seji, ko smo obravnavali to tematiko, zavzela za to, da prenašanje štafete mladosti spet dobi neposreden športni značaj, kot ga je imela v svojem začetku, da se ukinejo drage spremljevalne prireditve, oziroma da se poenostavi vsebina programa njene poti po domovini. Prav tako smo bili mnenja, da sklepna prireditev na stadionu JLA v Beogradu s svojo zasnovo ni več umestna, še manj potrebna. Pot štafete mladosti naj bi se po našem mnenju končala v Muzeju revolucije na Dedinju. Na ta način bi mladi še vedno lahko potrdili bratstvo in enotnost naših narodov in narodnosti ter tudi pripadnost revoluciji.

Ker večji del družbe pa tudi družbenopolitične organizacije vztrajajo, da je na določen način potrebno obeležiti Dan mladosti, smo tudi mi podprli idejo o Jugoslovanskih srečanjih mladih, ki so jih letos prvič izvedli, s pripombo, da se kraj in republika oz. pokrajina vsako leto menja. Ta srečanja naj bi obsegala raznovrstne prireditve, tekmovanja, razprave, poglobljene in številne druge vsebine športnega, strokovnega, kulturnega in neformalnega druženja mladih iz vse države. S takšno zasnovo bi srečanja omogočila izražanje sodobnih, aktivnih, naprednih teženj in skrbi mladih in bi pokazala možne oblike njihovega angažiranja in prevzemanja odgovornosti pri reševanju poglobljenih družbenih nalog in programov. To pa je vse kaj drugega kot pompozna in visokoleteče besede ter obljube, ki spremljajo štafeto mladosti na njeni dvomesečni poti po Jugoslaviji in "3 korake desno, 2 nazaj, 1 naprej" po taktih moderne ali malo manj moderne glasbe na sklepni prireditvi.

V.Z.

PREDLAGAJ kaj koristnega

Zakaj si ne bi organizirali akcije v smislu tega naslova. V tem vprašanju pa je obenem že koristen predlog za zbiranje vaših predlogov o nečem koristnem. Torej, v uredništvu smo se dogovorili, da preko našega glasila začnemo akcijo, ki naj bi trajala dva meseca tja do 31. januarja prihodnjega leta pod geslom: PREDLAGAJ KAJ KORISTNEGA.

In kako si to zamišljamo? Popolnoma enostavno. Več glav več ve in več oči več vidi. To pomeni, da lahko pismeno v zaprti kuverti oddate uredniku namizno nasvet, predlog, lahko tudi določeno kritiko z nakazano rešitvijo ali karkoli v zvezi s tehnologijo, proizvodnjo, organizacijo, ureditvijo okolja ali delovnega mesta, družbeno političnih manifestacij, sestankov,

reprezentance, rekreacije in še mnogo vsega, kar vam pač pade na misel oziroma, da misel že dalj časa nosite v sebi in jo niste imeli prilike nekom posredovati.

Ponuža se vam priložnost in izkoristite jo. Sprejemamo vse, tako z vašim podpisom, naslovom ali brez vsega, to pomeni anonimno. Veseli bomo vašega sodelovanja v tej akciji. Zanimivi predlogi in nasveti bodo našli prostor v našem glasilu. Marsikaj bomo objavili razen kakih neslanosti in slaboumnih pripomb.

V naše skupno dobro, za popestritev in razgibanost našega vsakdana se vsem ponuja možnost sodelovanja in naša rubrika vam je na razpolago.

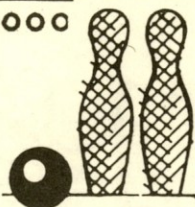
Akcija "Predlagaj kaj koristnega" je torej začeta. Na vrsti ste vi.

Uredništvo

Za dvomesečno akcijo "Predlagaj kaj koristnega" je področje skoraj neomejeno. Če slučajno predlog ni koristen, je lahko vsaj umesten kot na primer na sliki prikazana poživitvev na enolični fasadi, ki jo lahko razgiba čopič barve. Le zakaj bi na fasado ali dolgočasno steno v naši jedilnici "malali" Sneguljčico ali Sandokana, ko pa imamo svojega, že več desetletij udomaćenega zmaja...

Že na prvem tekmovanju zmagovalci

Začela se je nova sezona v bowlingu in že na prvem tekmovanju 6 oktobra na turnirju ki ga je priredila zagrebška "Nikola Tesla" so igralci našega kluba dosegli lep uspeh. Samo tekmovanje je potekalo v dveh delih. V prvem so nastopile trojke in trojka Zmaja v postavi Križaj, I. Tršan, Tratnik je brez večjih težav osvojila prvo mesto s tem pa tudi pokal v trajno last in na novo ustanovljeni prehodni pokal, ki ga bo vsako leto dobila tekmovalna trojka.

Druga trojka Zmaja v postavi Končina, Perdigal, Vezjak pa je

zasedla 17. mesto med 23. trojkami.

V drugem delu pa je nastopilo 24 tekmovalcev z najboljšimi rezultati s tekmovanja trojk. Vsi so odigrali še po tri igre, nakar se jih je 12 uvrstilo v finalni del. V finalu je imel Zmaj kar štiri svoje predstavnike, ki so na koncu zasedli: Tratnik 2. mesto, Križaj 4. mesto, Končina 7. mesto in I. Tršan 12. mesto.

Med ženskami je Jana Vlah, ki tudi igra za naš klub osvojila 1. mesto.

J.T.

Tretja zmaga – pokal Slovenije

V tekmovanju za pokal na področju SRS so že tretjič zapored slavili igralci Zmaja. Samo tekmovanje 13. oktobra je potekalo tako, da je vsaka ekipa odigrala po šest iger in ekipa z največ podrtimi keglji je bila tudi zmagovalna ekipa. Največjega konkurenta za prvo mesto so imeli igralci Zmaja v ekipi Tivolija in tako so odločali šele zadnji meti, kjer pa so pokazali igralci našega kluba več zbranosti in na koncu zmagali za 18 kegljev.

V petorki Zmaja sta zelo dobro zaigrala I. Tršan, ki je zrušil 1.180 kegljev ter Končina, ki je imel z 1.132 podrtimi keglji drugi najboljši rezultat. Petorka je nastopila v postavi I. Tršan, Končina, Križaj, Perdigal in Tratnik.

J.T.

Del polurnega odmora je možno izkoristiti tudi za razgibanje, kot je igranje v malem nogometu, obenem pa še trening pred slučajnimi tekmovanji.

prišli – odšli

V mesecu OKTOBRU so bili sprejeti v delovno razmerje:

KASAPOVIČ Drenka, proizvodna baterijska delavka v TOZD Baterije za nedoločen čas dne 2.10.1984,

VOŠNJAK Ajda, analitik kakovosti v skupnih službah, za določen čas dne 8.10.1984,

TEŽAK Milojka, pripravnik v tehnično razvojnem področju (DSSS) za določen čas dne 8.10.1984,

FERATOVIČ Sifeta, proizvodna baterijska delavka v TOZD Baterije za nedoločen čas dne 9.10.1984,

RUPNIK Marija, blagajnik knjigovodja OD v skupnih službah za nedoločen čas, dne 22.10.1984,

ŠIRCA Darko, pripravnik elektri-

kar-energetik v TOZD Baterije za določen čas dne 22.10.1984.

Prekinili so delovno razmerje:

LIČINA Rabila, proizvodna baterijska delavka v TOZD Baterije, dne 7.10.1984,

OBERČ Franc, transportni delavec v TOZD Baterije, dne 3.10.1984,

VIDOVIČ Marija, proizvodna baterijska delavka v TOZD Baterije, dne 31.10.1984.

IZGRADNJA POTI SPOMINOV
IN TOVARIŠTVA V LJUBLJANI

Maja bo sklenjen zeleni obroč

Ob 40. obletnici osvoboditve Ljubljane bo 9. maja sklenjen tudi zeleni obroč okrog Ljubljane, mesta heroj. Dokončana bo Pot spominov in tovarištva, veličasten spomenik, dolg 34 kilometrov, ki bo ob spominu na polpreteklo zgodovino nudil sedanji in prihodnji generaciji tudi kulturno in telesnokulturno sprostitev.

Izgradnja Poti spominov in tovarištva se je pričela leta 1979 s pristopom delovnih organizacij ljubljanskih občin k samoupravnemu sporazumu o sofinansiranju gradnje Poti spominov in tovarištva, spomenika junaškega boja Ljubljančanov med drugo svetovno vojno. Mesto Ljubljana je bilo za herojstvo kot prvo mesto v Jugoslaviji odlikovano z redom narodnega heroja, s katerim jo je za predvojno in medvojno revolucionarno delo odlikoval tovariš Tito.

Čeprav živimo v težkih gospodarskih razmerah, bo 34 kilometrov dolga pot zgrajena do 40. obletnice osvoboditve Ljubljane. Letošnji program, s katerim se gradnja zaključuje, je bil izredno zahteven in še ni v celoti uresničen. Od 7.895 metrov poti, ki jih ta program zajema, se dela zaključujejo še na 2.525 metrih. Z izgradnjo teh odsekov bo 34 kilometrov dolg zeleni prstan okrog Ljubljane sklenjen. Odseki poti, ki potekajo po obstoječih ulicah bodo označeni in v kolikor bo to potrebno v naslednjem letu še dodatno zasajeni z drevesi. Sicer pa bo na 25 kilometrih

poti zasajen dvostranski drevored, posebno naravno spominsko obeležje in zelena pljuča Ljubljane. Za sedaj je zasajenih že 3.600 dreves, preostalih 2.377 pa jih bodo do prihodnjega maja.

Pri gradnji poti spominov in tovarištva so s finančnimi ali materialnimi sredstvi in z delom pomagali krajsani, delavci, predvsem pa mladi iz Ljubljane, Slovenije in Jugoslavije. Letos je pri gradnji sodelovalo okrog 7.000 mladincev.

Dela na odsekih, predvidenih za izgradnjo v letošnjem letu gredo torej h koncu in približuje se čas, ko bo zeleni prstan okoli Ljubljane, mesta heroj sklenjen. Kjer je nekoč potekala bodeča žica bo potekala Pot spominov in tovarištva. Živ spomenik NOB in revoluciji, dolg generaciji, ki je trpela in prispevala velik delež k osvoboditvi narodov in narodnosti Jugoslavije.

Število zaposlenih

TOZD Baterije Ljubljana

moških	80
žensk	144
Skupaj	224

TOZD Specialne baterije

moških	43
žensk	99
Skupaj	142

Delovna skupnost

moških	46
žensk	51
Skupaj	97

Dne 31. oktobra je bilo v delovni organizaciji ZMAJ 463 zaposlenih od tega 169 moških in 294 žensk.

Rojeni v

DECEMBRU

Sevda HASANAGIČ
Amalija PETRIC
Fazila MUJČIČ
Drenka KASAPOVIČ
Marija RUS
Marija JOVANOVIČ
Danica ŽNIDARŠIČ
Janko MEDVED
Dominik KRAŠEVEC
Anica SRŠA
Olga IHAN
Angelca SOTLER
Petrina AMPOVA
Milka OBAL
Franc KRISTAN
Janez BIJEC
Dušica ŽVAR
Anica GRDEN
Ivo ŠTRAVS
Štefanija IHAN
Marija IHAN
Franc RAHNE
Srečko JERMAN
Alojz MEDVED
Jernej PAJEK
Miro KRAŠEVEC
Marija BAMBIČ
Ljudmila SIRK
Božidar SEVER
Vilma RESNIK
Pavel KRIŽ
Zdravko POJE
Silva MATIČ
Oto GROŠELJ

čestitamo

dopisujte v
GLAS ZMAJA

Na kratko...

V Zmaju pripravljamo reprezentativen prospekt o litijevih baterijah in sicer v slovenskem, srbskohrvatskem in angleškem jeziku. Osnutek je osvojen, tekst je v obdelavi, izšel pa bo v začetku prihodnjega leta.

Litijeve baterije, ki jih je ZMAJ predstavil na oktoberskem sejmu elektronike na Gospodarskem razstavišču, smo v dneh od 13. do 17. novembra razstavili tudi na sejmu elektronike v Münchnu.

V ponedeljek 12. novembra je delovna organizacija ZMAJ odnošno komercialna organizirala srečanje prodajalcev Grosističnega trgovskega podjetja EMONA z namenom, da jih seznanijo z našim proizvodnim programom. Pod naslovom "Baterija v sodobni tehniki" je srečanje potekalo v prostorih EMONE na Šmartinski cesti v Ljubljani.

O prehrani in delu v naši jedilnici bomo sicer pisali v naslednjem glasilu. Tokrat pa le informacija, da je delavski svet TOZD Baterije dne 14. novembra na predlog Komisije za družbeni standard sprejel sklep, da se ne uvede kosil, ker je za to obliko opoldanske prehrane premalo interesentov. Ugotovitev izvira na podlagi ankete, ki smo jo pred nedavnimi izpolnjevali.

Po novem pravilniku o reševanju stanovanjskih potreb delavcev je oblikovana stanovanjska komisija, ki je 5 članska ter ima pristojnost odločanja o dodeljevanju stanovanjskih posojil.

Komisija v TOZD Baterije:

Vežjak Franc
Kerznar Marija
Štiglec Franjo
Jelen Jože
Erbežnik Lado

Komisija v skupnih službah:

Azinovič Stojan
Kopač Marija
Smerajc Zdenka
Panjtar Rajko
Germšek Simona

V četrtek 15. novembra je delovno organizacijo ZMAJ obiskala 11 članska delegacija iz Demokratične narodne republike Koreje, ki v naši državi išče sodelovanje za postavitev tovarne litijevih baterij s prenosom znanja (know how) v njihovo državo.

Igralci bowling kluba ISKRA-ZMAJ so po tretji zaporedni zmagi na tekmovanju 20. oktobra zaslužno prejeli pokal SFRJ v trajno last

Zmajevci tudi tretjič osvojili pokal SFRJ

Glede na to, da so igralci Zmaja osvojili prvo mesto v pokalnem tekmovanju na področju SRS so si s tem priigrali tudi pravico do igranja v finalu jugoslovanskega pokala, ki je potekalo 20. oktobra 1984. Za nasprotnika pa so dobili večkratnega državnega prvaka, zmagovalca hrvaškega pokala zagrebško Grmoščico. Igralci Zmaja niso imeli kaj dosti možnosti za uspeh, saj so šli v to tekmo močno oslabljeni, brez Stojana Tršana, ki je tik pred sezono zapustil klub ter Križaja, ki se je teden dni pred finalom poškodoval v prometni nesreči. No na pomoč nam je priskočil Bolta, ki pa že leto in pol ne igra. Kljub vsem tem nevšečnostim pa je peterki Zmaja le uspelo premagati goste iz Zagreba, čeprav le za 4 keglje. No na koncu je bilo tudi malo sreče za našo ekipo, saj njihov zadnji igralec v odločilnem predzadnjem lučaju ni zadel keglja, s tem pa je izgubil tudi pravico do zadnjega takoimenovanega nagradnega meta

s katerim bi zagotovil zmago svoji ekipi.

Tako so igralci Zmaja že tretjič zapored zmagali v Finalu jugoslovanskega pokala in osvojili pokal v trajno last.

Za ekipo Zmaja so nastopili I. Tršan, Končina, Perdigal, Bolta, Vežjak in Tratnik.

J.T.

Zmagali smo v malem nogometu

V soboto 17. novembra letos je v dvorani SLOVANA na Kodeljevem potekal vsakoletni "Dnevnikov" turnir v malem nogometu. Ob 11. uri dopoldan sta se pomerili ekipi ZMAJ in ADIDAS in po ogorčeni borbi so Zmajevci zabeležili uspeh z enim golom razlike. Padlo je skupaj sedem golov in rezultat je bil 4 : 3 v korist ekipe ZMAJ.

zadnji rok

Zadnji rok za oddajo člankov uredniku za decembrsko glasilo

Popravek

V sestavku "Mi pa kar v Jeruzalem", objavljenem v zadnjem glasilu smo takoj po izidu opazili neljubo pomoto. Izleta smo se udeležili v soboto 29. septembra in ne oktobra, kot je bilo navedeno.

Za spodrsrljaj se opravičujemo.

Urednik

Redakcijo glasila smo zaključili 19. novembra

"GLAS ZMAJA" izdaja mesečno v nakladi 550 izvodov delovna organizacija ISKRA - Industrija baterij ZMAJ n.s.o. Ljubljana, Stegne številka 23. Glasilo ureja uredniški odbor: Aleksander Jakomin, Antonija Krek, Matič Silva, Strmole Ignac, Marija Kocman in Daria Hostnik. Odgovorni urednik: Mayer Marijan. Tiska tiskarna LJUBLJANA. Oproščeno prom. davka po pristojnem sklepu št.421-1/73